

Αρθρογραφία - Ομιλίες

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΑΓΙΑΣ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ ΤΟΥ ΟΡΟΥΣ ΣΙΝΑ

01/07/2025

Ἡ ἱστοσελὶς τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων ἀναρτᾷ τὴν λίαν ἐνδιαφέρουσαν μελέτην τοῦ Ὁμοτίμου Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ΕΚΠΑ κ. Βλασίου Φειδᾶ περὶ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Σινᾶ καὶ περὶ τῆς προσφάτου δημιουργηθείσης καταστάσεως ἐν αὐτῇ ὡς ἔπεται:

“Ἡ ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΤΟΥ ΟΡΟΥΣ ΣΙΝΑ”

Βλασίου Ἰω. Φειδᾶ

Ἐπίτιμου Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ΕΚΠΑ

Τὸ ζήτημα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ὁρους Σινᾶ συνδεόταν πάντοτε καὶ μὲ τὴν ἄρρηκτη σχέση της μὲ τὸ Πατριαρχεῖο Ἱεροσολύμων, ἥτοι τόσο κατὰ τὴν περίοδον τῆς Φραγκοκρατίας, ὅσον καὶ μὲ τὴν ἐπιβολὴ λατίνου Πατριάρχου καὶ λατινικῆς Ἱεραρχίας (1099–1268), ἀλλ’ ὅμως ἐκδιώχθηκαν, ἀμέσως μετὰ τὴν

είσβολή της κυριαρχίας των Μαμελούκων στην Αίγυπτο, στη Συρία και στην Παλαιστίνη (1268–1517). Ούτως, αναγνωρίσθηκαν τά καθιερωμένα προσκυνηματικά δικαιώματα, όχι μόνον του Πατριαρχείου Ιεροσολύμων, αλλά και της Ιερᾶς Μονῆς τοῦ Ὁρους Σινᾶ, ἀλλ' ὅμως αἱ συνεχεῖς οἰκονομικαὶ πιέσεις καὶ οἱ περιοδικοὶ διωγμοὶ δέν ἐπέτρεπαν τὴν πλήρη ἀνάπτυξη, ἥτοι τόσον τῆς Ὁρθόδοξης Ἱεραρχίας, ὅσον καὶ τῆς κανονικῆς δικαιοδοσίας τοῦ Πατριαρχείου Ιεροσολύμων.

Ἐν τούτοις, ὁ αὐτοκράτορας τοῦ Βυζαντίου Ἰουστινιανὸς Α΄ (527–565), εἶχε ἤδη κατοχυρώσει **τὸ αὐτοδιοίκητον, τὸ αὐτόδεσποτον καὶ τὸ ἀπάτητον** τῆς μεγάλης Ιερᾶς Μονῆς τοῦ Ὁρους Σινᾶ, ὅπως ἐπίσης καὶ ὅλων τῶν θεοβαδίστων Ἀγίων Τόπων τῆς κανονικῆς δικαιοδοσίας τοῦ Πατριαρχείου Ιεροσολύμων, ἥτοι τῆς Παλαιστίνης, τοῦ Ὁρους Σινᾶ καὶ τῆς Ἰορδανίας. Βεβαίως, οἱ δύο καταστροφικοὶ παγκόσμιοι πόλεμοι τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνα (1914–1918 καὶ 1939–1945) κατέστησαν ἀναγκαίαν τὴν ἐπικύρωση **τῆς Συνθήκης τῶν Παρισίων** (1856), ἥτοι γιὰ τὴν διεθνῇ προστασία τοῦ ἤδη καθιερωμένου προσκυνηματικοῦ καθεστῶτος (*Status quo*), ἥτοι ὅλων τῶν Ἱερῶν Προσκυνημάτων τοῦ Πατριαρχείου Ιεροσολύμων καὶ τῆς Ιερᾶς Μονῆς τοῦ Ὁρους Σινᾶ.

Ἀλλωστε, τὸ καθεστῶς αὐτὸ (*Status quo*) εἶχε ἤδη ἐπικυρωθῇ καὶ **μὲ τὸ ἄρθρον 63 τῆς Διορθωτικῆς Συνθήκης τοῦ Βερολίνου** (1878), μὲ τὴ ρητὴ μάλιστα διακήρυξη, ἥτοι ὅτι **«οὐδεμία ἀλλοίωσις δύναται νὰ ἐπιβληθῇ εἰς τὸ καθεστῶς τῶν Ἀγίων Τόπων»** (*Status quo*), ἥτοι ὅπως αὐτὸ εἶχε ἤδη ὀρισθῇ ἀμέσως μετὰ τὸν *Κριμαϊκὸν πόλεμον* (1853–1856) καὶ μὲ τὴ **Συνθήκη τῶν Παρισίων** (1856). Ὑπὸ τὸ πνεῦμα λοιπὸν αὐτό, τὸ *προσκυνηματικὸ* καθεστῶς τῶν Ἀγίων Τόπων διατηρήθηκε δέ καὶ μετὰ τὸν πρῶτον Παγκόσμιον Πόλεμον (1914–1918), διό καὶ ἐπικυρώθηκε ἐπίσης ἀπὸ τὴν **«Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν»** (1925), ἀλλ' ὅμως καὶ μετὰ τὸν δεῦτερον παγκόσμιον πόλεμον (1939–1945), *παρὰ τὴν ἰδρυση τοῦ κράτους τοῦ Ἰσραήλ* (1948), ἀνανεώθηκε ἡ προστασία τοῦ προσκυνηματικοῦ καθεστῶτος (*Status quo*), παρὰ τὶς ὑποκινούμενες ἀντικανονικὰς πιέσεις τῶν ἀραβοφώνων ὀρθοδόξων, ἥτοι στὴν προσκυνηματικὴ ἀποστολὴ τοῦ Πατριαρχείου Ιεροσολύμων, γι' αὐτὸ κατέστη τελικῶς ἀναγκαία καὶ ἡ τροποποίησις τοῦ **Κανονισμοῦ Λειτουργίας** ὅλων τῶν Ἱερῶν Προσκυνημάτων, ἥτοι ὄχι μόνον γιὰ τὴν *ὑπόστασίν του*, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν ἐσωτερικὴν του λειτουργίαν.

Είναι λοιπόν ευνόητον, ότι οι δύσκολες διαπραγματεύσεις του Πατριαρχείου Ιεροσολύμων με την Κυβέρνηση της Ιορδανίας, για την διαμόρφωση ενός νέου νομοκανονικού **Κανονισμοῦ**, κατέληξαν τελικῶς σὲ μία παραδεκτὴ σύνθεση τῶν διεθνῶς κατοχυρωμένων δικαιωμάτων, τόσον τοῦ *Πατριαρχείου Ιεροσολύμων*, ὅσον καὶ τῆς *Αγιοταφικῆς Αδελφότητος*, στὴν ὁποία μάλιστα ἐπέμεινε ἀδιάλλακτα ὁ ἔμπειρος Πατριάρχης Ιεροσολύμων Βενέδικτος (1958–1980). Οὕτως, ὁ *ἐμπειρος Πατριάρχης Ιεροσολύμων* ἔπεισε τὸν Βασιλιά τῆς Ιορδανίας Χουσεΐν νὰ ἐκδόσῃ τὸν ἰσχύοντα μέχρι σήμερον νομοκανονικὸν **Κανονισμόν** (1958), ὁ ὁποῖος ἐκάλυπτε ἤδη καὶ καλύπτει πλήρως, τὸ ἤδη καθιερωμένον καθεστῶς τῶν Ἱερῶν Προσκυνημάτων τοῦ Πατριαρχείου Ιεροσολύμων καὶ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ὁρους Σινᾶ.

Εἰς τὸ καθεστῶς λοιπόν αὐτὸ, ἐντάσσεται, ἀμέσως ἢ καὶ ἐμμέσως **ἡ Ἱερὰ Μονὴ τοῦ Ὁρους Σινᾶ**, ἀλλ' ὅμως κατ' ἀναφοράν πάντοτε τόσον πρὸς τὸ Πατριαρχεῖον Ιεροσολύμων, ὅσον καὶ πρὸς ὅλα τὰ ἄλλα Ὁρθόδοξα Πατριαρχεῖα τῆς Ἀνατολῆς, τὰ ὁποῖα ὅμως συντονίζονται πάντοτε ἀπὸ τὸ *Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖο*, διὰ νὰ ἀποτρέπωνται κανονικῶς οἱ ἀντικανονικὲς ἀξιώσεις καὶ ἀντιφατικὲς συγχύσεις τῶν ἀφιερωμένων εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν τοῦ Ὁρους Σινᾶ μοναχῶν, ἀλλ' ὅμως διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν καὶ τῶν καθιερωμένων περιοδειῶν, ἥτοι ἱερᾶς ζητείας, ἥτοι εἰς ὅλας τὰς Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας, διὰ τὴν οἰκονομικὴν ὑποστήριξιν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σινᾶ.

Βεβαίως, ἡ Ἱερὰ Μονὴ τοῦ Ὁρους Σινᾶ, εἶχε καὶ ἔχει ἤδη ἀναγνωρισθεῖ διεθνῶς ἀπὸ τὴν UNESCO, ὡς ἓνα ἀναγκαῖο καὶ πολύτιμο μνημεῖο παγκόσμιας πολιτιστικῆς κληρονομίας (2002), διό καὶ ὁλόκληρη ἡ περιοχὴ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τῆς Ἀγίας Αἰκατερίνης τοῦ Ὁρους Σινᾶ προστατεύεται ὄχι μόνον ἀπὸ ὅλους τοὺς διεθνεῖς *Κανονισμοὺς*, *τούς σχετικούς Νόμους*, ἀλλὰ καὶ τίς καθιερωμένες *Συνθῆκες*, οἱ ὁποῖες μάλιστα ἀναγνωρίζονται ἀπὸ ὅλα σχεδόν τὰ Κράτη τοῦ κόσμου (*Διεθνὴς Συνθήκη τῆς Γενεύης, Διεθνὴς Συμφωνία γιὰ τὰ ἀτομικά καὶ πολιτικά Ἀνθρώπινα Δικαιώματα, Διεθνὴς Σύμβαση γιὰ τὴν Προστασία τοῦ Παγκοσμίου Πολιτισμοῦ καὶ τῆς φυσικῆς κληρονομίας κ.ἄ.*) Ἀλλωστε ἡ Ἱερὰ Μονὴ τοῦ Ὁρους Σινᾶ εἶχε ἤδη καὶ ἔχει πάντοτε μεγάλη σημασία καὶ γιὰ τὴν ἴδια τὴν ἐπιστημονικὴ κοινότητα, ἀφοῦ τὰ πολύτιμα καὶ σπάνια χειρόγραφα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ὁρους Σινᾶ ἀποτελοῦν ἓνα πραγματικὸ θησαυρὸ, ἥτοι διὰ τοὺς

προσκυνητάς καί τούς έρευνητάς τών άπανταχοῦ τοῦ κόσμου.

Συνεπῶς, ὅλες οἱ διεθνεῖς Συνθῆκες, ἀλλά καί ὅλοι οἱ σχετικοί Νόμοι τών εὐλόγως ἐνδιαφερομένων κρατῶν, ἤτοι διά τήν προστασίαν ὅλων τών *Ἱερῶν*

Προσκυνημάτων τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων καί ὅλων τών *Ἱερῶν Μονῶν*, ἤτοι τῆς εὐρυτέρας περιοχῆς τοῦ Ὑόρους Σινᾶ, διατηροῦν δέ ἀλώβητη ὄχι μόνο τήν ιερότητα ὅλων τών θεοβαδίστων ἱερῶν *Προσκυνημάτων*, ἀλλά καί τήν ἀποτροπήν τῆς ὁποιασδήποτε **ἀμφισβητήσεως, ἀθετήσεως ἢ καί ἀλλοιώσεως** τῆς διαχρονικῆς ἀποστολῆς τών *Ἱερῶν Προσκυνημάτων*, ὅπως λ.χ. ἡ *ἄκριτη, ἀπαράδεκτη, παράνομη καί ἀνθαίρετη ἀπόφαση*, ἤτοι διά τόν προκλητικό *ἀποκλεισμό* τῆς *Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ὑόρους Σινᾶ*, ἡ ὁποία ὑποβαθμίζει ἢ ἀπορρίπτει τόσον τήν πανορθόδοξη, ὅσον καί τήν παγκόσμια ἀκτινοβολίαν τῆς *Ἱερᾶς Μονῆς τόν Ὑόρους Σινᾶ*, διό καί ὁ βίαιος ἀποκλεισμός της καταλύει τήν ὅλην ἀποστολήν τοῦ *Προσκυνηματικοῦ Καθεστῶτος* (Status quo) τόσον πρὸς τούς ἐγγύς, ὅσον καί πρὸς τούς μακράν...!

Ὑπό τήν προοπτικήν ὅμως αὐτήν, ἰσχύουν πάντοτε ὅλες οἱ προαναφερθεῖσες διεθνεῖς Συνθῆκες καί πολύτιμες ἐγγυήσεις γιά τήν καθιερωμένη προστασίαν τοῦ *Προσκυνηματικοῦ Καθεστῶτος* τῆς *Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ὑόρους Σινᾶ* (Status quo), διό καί ἡ Κυβέρνηση τῆς Αἰγύπτου δέν νομιμοποιεῖται νά παρεμβαίνει ἀνθαίρετως ἢ καί νά ἀποφασίζῃ ἀκρίτως, ἤτοι γιά τήν *Ἱεράν Μονήν τοῦ Ὑόρους Σινᾶ*, ἡ ὁποία ὅμως εἶχε καί ἔχει πάντοτε τήν ἀναφοράν αὐτῆς, ἤτοι τόσον εἰς τό *Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων*, ὅσον καί εἰς τό *Προσκυνηματικόν καθεστῶς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ὑόρους Σινᾶ* (Status quo), διό καί ἀποκλείεται, ρητῶς καί κανονικῶς, ὄχι μόνον ἡ παρέμβαση τῆς αἰγυπτιακῆς Κυβερνήσεως, ἀλλά καί τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας, ὑπό τήν καθιερωμένην ἐποπτεῖαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.